

116/2010 SAYILI TAVSİYE KARARI*

“KEİ Üye Devletlerinde Kadınların Şiddete Karşı Korunması”

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Parlamenter Asamblesi, sosyo-ekonomik, eğitim, kültür ve din farkı gözetmeden tüm dünyada milyonlarca kadının yaşamını etkileyen kadına yönelik şiddetin yaygınlığı konusunda kaygı duymaktadır. Asamble, kadına yönelik şiddetin, cinsiyet eşitliğinin artırılması ve insan haklarının korunması yolunda en büyük sorunlardan birini teşkil ettiğine kesinlikle inanmaktadır. Bu sorun bireyler, aileler, toplumlar ve ülkeler üzerinde yıkıcı bir etkiye sahip olup, KEİ bölgesinde olduğu kadar küresel ölçekte de muazzam sosyal ve ekonomik maliyetlere neden olmaktadır. Ayrıca kadınların kalkınmaya katkı sağlamalarını engellemekte ve Milenyum Kalkınma Hedeflerine ulaşılmasının önünde ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

2. Asamble, kadınların güçlendirilmesinin ve kadınlar ve erkekler arasında eşitliğin sağlanmasının bir insan hakları meselesi, sosyal adaletin şartı ve sürdürülebilir kalkınma için bir önkoşul olduğuna inancını tekrar vurgulamaktadır. Bu itibarla, “İnsan Kaçakçılığı ile Mücadelenin Yasal Çerçevesi” (35/1999); “Kadınların Siyasi, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hayata Katılımı” (61/2002); “İşsiz İnsanların Topluma Geri Kazandırılması” (67/2002); “KEİ Bölgesinin Kalkındırılmasında Kültürün Rolü” (70/2003); “KEİ Üye Devletlerinde Yoksulluğa Karşı Mücadele” (74/2003); ve “KEİ Üye Devletleri İçerisinde Sosyal Uyum: Siyasi İstikrara Katkı” (103/2008) hakkındaki Tavsiye Kararlarını geri çekmektedir.

3. Asamble ayrıca, evrensel insan hakları sözleşmeleri; *Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi*, *Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi*, *Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi*, *Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi* ve *Pekin Beyannamesi* ve *Eylem Platformu*'nda öngörülen temel ilkeleri de tamamen benimsemektedir.

* 3 Haziran 2010 tarihli Asamble müzakeresi (bkz. Doc. GA35/CC34/REP/10 – Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu tarafından 7 Nisan 2010 tarihinde Moskova'daki Otuz Dördüncü Toplantısında görüşülen “KEİ Üye Devletleri'nde Kadınların Şiddete Karşı Korunması” hakkındaki Rapor.

4. Asamble, son yıllarda KEİ Üye Devletlerinin, kadınlara yönelik şiddetle daha etkin bir şekilde mücadele etmek amacıyla yasal reformlar oluşturmasını ve politika geliştirmesini memnuniyetle karşılamaktadır. Bununla birlikte, kanunların uygulanmasındaki boşlukları ve zafiyetleri ele almak ve bunları somut eyleme ve özellikle de, aile içi şiddet de dahil olmak üzere kadına yönelik şiddeti hedefleyen mali destek ve bütçelere dönüştürmek için daha büyük çabalara ihtiyaç vardır.

5. Meselenin karmaşıklığının bilincinde olan ve kadınlara yönelik şiddetin ve özellikle de aile içi şiddetin KEİ ülkelerinin çoğunda, olduğundan az rapor edildiğini göz önünde bulunduran Asamble, sorunun, tüm ilgili tarafların sağlayacağı katkılarla beraber kapsamlı bir müdahale gerektirdiğine kanaat getirmiştir. Şiddet ile mücadele stratejilerinin yaklaşımları açısından bütünsel olması gereklidir, sadece cezalandırmanın ötesine geçerek, önleme ve yardım tedbirlerini ve aynı zamanda da cinsiyete dayalı şiddeti sürekli kılan sosyal tutumları ve normları değiştirmeye yönelik girişimleri de bünyesinde barındırmalıdır. Kadınlara yönelik şiddet ile mücadele, cinsiyet rollerinin ve güç ilişkilerinin toplumda ifadelendirilme şekline karşı gelmeyi gerektirmektedir.

6. Asamble, kararlı siyasi iradenin ve belirlenen standartları yürürlüğe koyma taahhüdünün, kadınlara yönelik şiddeti ortadan kaldırmak için zorunlu şart olduğunu ve parlamenterlerin – özellikle de kadınların – sivil toplum ve yasama organları arasındaki koordinasyon için kilit konumda bulduklarından karar verme seviyesindeki zihniyetleri etkileyebilecek konumda olduklarını vurgulamaktadır.

7. **Yukarıda yazılanlar ışığında, Asamble KEİ Üyesi Devletlerin Parlamentolarına ve Hükümetlerine;**

i. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) ve Ek Seçmeli Protokolü gibi, kadınlara yönelik şiddetle ilgili uluslararası ve bölgesel sözleşmelere tam uyumu *sağlamaları*;

ii. kadınların ilerlemesini teşvik etmeleri ve desteklemeleri ve tüm siyasi, ekonomik ve sosyal alanlardaki cinsiyet ayrımını ortadan kaldırmaya yönelik çabaları *güçlendirmeleri*;

iii. cinsiyetler arasında eşitlik sağlamanın önünde engel teşkil eden uygulamaları ve gelenekleri tespit etmek maksadıyla mevzuatı gözden geçirmeleri ve geriye kalan ayrımcı maddeleri *değiştirmeleri*;

iv. hem kamusal hem de özel alanlarda devlet ya da devlet dışı aktörler tarafından kadınlara karşı uygulanan tüm şiddet eylemlerini *cezalandırmaları*;

v. evlilik içi tecavüz ve kadınların ve kızların cinsel istismarı da dahil her çeşit aile içi ve cinsel şiddet vakalarını ele alacak ve bu vakaların adalete teslim edilmesini sağlayacak özel yasaları, henüz geliştirmedilerse geliştirmeleri ve uygulamaya koymaları ve/veya uygun mekanizmaları *güçlendirmeleri* ;

vi. mağdurlarla çalışan ve onların menfaatlerini en iyi şekilde temsil edebilecek avukatlar için kanun ve politikaların hazırlanmasında görev *almaları* ;

vii. aile içi şiddetin yeterince rapor edilmesini teşvik edecek önlemler almaları ve aile içi ve cinsel şiddet mağdurlarının, şikayetlerini geri çekmeye zorlanmadan ceza yargılaması sistemine ulaşabilmelerini *sağlamaları* ;

viii. kadınlara yönelik her çeşit şiddet konusunda meslek olarak kabul edilen temel bir programın geliştirilmesi ve polis, hukuk, sosyal çalışma, psikoloji, sağlık, eğitim genelinde dağıtılması suretiyle kadınlara yönelik şiddete uygun şekilde müdahale edecek profesyonellerin yetkisini, bilinçliliğini ve hassasiyetini *artırmaları* ;

ix. hem uzman araştırmaları hem de rutin veri toplama suretiyle kadınlara yönelik şiddet konusunda verilerin toplanması için ulusal istatistiki ve araştırma kapasitesini *güçlendirmeleri*;

x. bu şiddetin ortadan kaldırılmasına yönelik politikaların etkinliğini takip etmek için, cinsiyete göre ayrılmış göstergeler geliştirmeleri ve verileri *derlemeleri*;

xi. dava ve mahkumiyet oranları ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere kadına yönelik şiddetle ilgili istatistiklerin çeşitli kitlelere açık olacak şekilde çok çeşitli şekillerde ve formatlarda hazır bulundurulmasını *sağlamaları* ;

xii. ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde devlet organları, kriz merkezleri ve sivil toplum örgütleri arasındaki veri alışverişini *güçlendirmeleri*;

xiii. sığınma evleri, telefon yardım hatları, avukatlık, danışmanlık ve diğer hizmetler de dahil olmak üzere STÖ'ler tarafından destek ve avukatlık hizmetlerinin sağlanmasını temin etmek için *işbirliğinde bulunmaları* ve kaynak *ayırmaları*;

xiv. aile içi şiddet mağdurlarına destek sağlayacak mevcut altyapıyı iyileştirmek ve kırsal alanlardakiler de dahil olmak üzere üye devletler genelinde psikososyal, yasal ve yerleşim hizmetleri sunan yeni merkezler oluşturmak için yeterli finansman *sağlamaları*;

xv. kadınlara yönelik her türlü şiddetin önlenmesi konusunu okul müfredatına *dahil etmeleri* ve erkeğin ve kadının aile içersindeki ve toplumdaki rolü konusundaki ataerkil tutumları ve basma kalıpları değiştirmek amacıyla öğretmenler için cinsiyet eğitimi *vermeleri*;

xvi. yurt genelinde bilinçlenme ve eğitim kampanyaları düzenleyerek, şiddeti doğuran davranış biçimlerini ortadan kaldırmak amacıyla cinsiyet rollerine ilişkin sosyal ve kültürel tutumlarda değişiklikleri *teşvik etmeleri*;

xvii. insan hakları konusunda bilinçlenmelerini sağlamak ve haklarının ihlal edilmesi karşısında başvurabilecekleri usul ve yasal yollardan yararlanabilmelerini sağlamak için özellikle kırsal bölgelerde kadınları hedefleyen, kadınlara yönelik şiddet ve kadın hakları konusunda bilinçlendirme kampanyaları *yürütmeleri*;

xviii. kadınların toplumdaki statüsünü yükseltmede medyaya daha aktif bir rol vermeleri ve medyayı kadınlara yönelik cinsiyet basmakalıpları veya ayrımcı tutumlardan *vazgeçirmeleri* **tavsiyesinde bulunmaktadır.**

8. **Parlamentar Asamble**, KEİ Dış İşleri Bakanlar Konseyini bu Tavsiye Kararı'nı değerlendirmeye davet eder.